

In memoriam Henk Brouwer

De Leidse geoloog Henk Brouwer, aankomstjaar 1955, is ons op 12 november 2024 ontvallen. Geboren als zoon van een planter in Magelang (Indonesië) op 14 december 1936 bracht hij een deel van zijn vroege jeugd in een Japans gevangenenkamp. Na zijn komst in Nederland woonde hij lange tijd in Leersum.

Henk deed zijn oefenkartering in het Esladal, westelijk van Crémenes. Voor zijn doctoraal koos hij voor Structurele Geologie bij Prof. Dr. L.U. de Sitter. Zijn veldgebied lag in de Centrale Pyreneeën. Hij bivakkeerde onder primitieve omstandigheden in het gebouwtje van de elektrische centrale van Benasque. Het verhaal wil dat hij daar een maaltijd met kikkervisjes niet schuwde.

In het lustrumjaar 1957-1958 was Henk quaestor van de LGV. Op de velen bekende foto van het bestuur in jacquet op twee scooters en een motor in frontlinie figureert hij links, achterop bij praeses Hans Mellema.

Fotografie was een grote hobby van Henk. Hij beheerde vijf jaar de donkere kamer in het Geologisch Instituut die voor de studenten ter beschikking was gesteld. Jaren later, in Duitsland, werd Henk van spionage verdacht omdat hij meterslengte negatieffilm had en een ontwikkeltank.

Na een vlotte studie het doctoraal behaald te hebben, sloeg Henk zijn vleugels uit naar zuidwestelijk Sardinië voor een promotie-onderzoek. Zijn promotor was Prof. de Sitter bij wie hij assistent was van 1960 tot 1964. Op Sardinië leerde Henk zijn vrouw, Graziella Tuvieri, kennen met wie hij begin 1964 in Leiden is getrouwd. Zij kregen twee zoons, beiden opgeleid in de medische professie.

Omdat Henk met de opvolger van Prof. de Sitter, Dr H. Zwart, verschillen van inzicht had, werd zijn Leidse promotietraject afgebroken. Hij zette zijn onderzoek, nu gesteund door de lokale Sardijnse overheid, voort. Dit leidde tot een aantal publicaties, waarbij het artikel “The Sardic tectonic phase in SW Sardinia: a concept rejected”*) het meest betekenisvol was. Nauwgezette kartering bracht aan het licht dat een als Ordovisch basaalconglomeraat geduide afzetting in werkelijkheid een tektonische breccie (mélange) is. Tot een dissertatie zou het overigens niet meer komen.

Eind 1968 ging Henk aan de slag bij Shell in de Noordzee. Daar werkte hij ondermeer mee aan de ontwikkeling van het Brent olieveld. Drie jaar later vertrok hij en, na een jaar consulting voor een Sardijnse lood/zinkmijn, trad hij in dienst van Deminex. Na een betrekkelijk korte tijd in Nigeria werd Algerije zijn werkterrein tot eind 1976. Door de druk van de omstandigheden en tegenwerking en intriges van Franse collega's moest Henk zijn werk in Algerije opgeven en terugkeren naar Sardinië. Van daaruit heeft hij nog een paar jaar als well site geoloog in het Noordzeegebied diensten verleend om vervolgens tot in de jaren negentig te werken voor een Sardijnse overheidsdienst op het gebied van kartering en mineraalexportatie.

Henk ging er prat op dat hij gedurende zijn geologische carrière op grond van nauwkeurige waarnemingen en interpretatie van de resultaten vijf niet-bestaande transgressies met bijbehorende discordanties “uit de literatuur had verwijderd” (zoals hij het zelf zei): één op Sardinië, één in de Noordzee en drie in Algerije. Dat is hem niet altijd in dank afgenomen!

Begin 1979 had Henk voor een groepje Italiaanse geologen in een opwelling meer dan 100 uitspraken over toekomstige gebeurtenissen gedaan. Iets dat hem maar één keer is overkomen. De laatste jaren van zijn leven trok dat weer erg zijn aandacht. Het bleek dat van deze orakelachtige uitspraken een aanzienlijk deel geheel of gedeeltelijk was uitgekomen. Hij kon er zelf badinerend over praten, maar het hield hem toch wel (te) veel bezig.

Met het verscheiden van Henk Brouwer is een veelzijdig geoloog en een bijzonder mens heengegaan.

Ab van Adrichem Boogaert
Aerdenhout, 21 februari 2025

*) Sassi & Bourrouill, IGCP No.5 Newsletter Vol.7 (1967), pp. 134-137.